

Upplevelser och erfarenheter av spel om pengar och spelproblem bland män från Mellanöstern

–

En kvalitativ intervjustudie

Anders Nilsson, leg. Psykolog, med dr
Youstina Demetry, Ptp-Psykolog, doktorand
Shervin Shahnavaz, leg Psykolog, med dr
Johanna Gripenberg, med dr
Pia Kvillemo, leg. Sjuksköterska, med dr

Centrum för psykiatrforskning

Karolinska
Institutet

Bakgrund

Bland personer födda utanför Europa är det vanligare med riskabla spelvanor än övriga befolkningen.

Enligt Folkhälsoenkäten *Hälsa på lika villkor* är andelen med riskabla spelvanor 10,5% bland män födda utanför Europa jämfört med 4,6% bland de födda i Sverige. För kvinnor 3,5% jämfört med 1,4%.

Liknande resultat går att se i Swelogs, men även i studier från t ex. Danmark, Tyskland och Australien. Det gäller då även andra grupper med migrationsbakgrund.

Möjliga förklaringar

Det finns begränsat med forskning om vad det här beror på och det rör sig givetvis om heterogena grupper med skiftande bakgrunder, kulturella tillhörigheter och migrationserfarenheter.

I en översiktsartikel (Wardle, 2019*) identifieras tre faktorer som påverkar risken att utveckla spelproblem:

- Integrationsstress
- Marknadsföring/tillgänglighet
- Kulturella/religiösa skyddsfaktorer

Få studier har undersökt om andra faktorer kan förklara, som t ex socioekonomiska eller kulturspecifika förklaringar.

*Wardle, H., Bramley, S., Norrie, C., & Manthorpe, J. (2019). What do we know about gambling-related harm affecting migrants and migrant communities? A rapid review. *Addictive behaviors*, 93, 180-193.

Våra frågeställningar

Hur ser deltagarnas spelande och förhållande till spel ut?

Upplever de att deras spelande och förhållande till spel ändrats sedan de kom till Sverige och i så fall hur?

Finns det faktorer i Sverige som gör det lättare eller svårare att spela och i så fall vilka?

Hur ser deras familj och vänner på spel?

Påverkar deras kultur och religion deras syn på spel och i så fall hur?

Vad har de för erfarenhet och syn på behandling eller stöd för spelproblem?

Metod

Kvalitativ studie med 12 män födda i Mellanöstern, Nordafrika och Afghanistan. Deltagarna rekryterades via beroendemottagningar, kamratföreningar, sociala medier och personliga kontakter.

Intervjuerna tog mellan 20-60 minuter och genomfördes via videosamtal, telefon eller fysiskt. Intervjuerna följde en semi-strukturerad intervjumall och spelades in samt transkriberades.

Intervjuerna analyserade utifrån konventionell innehållsanalys.

Deltagare

ID	Ålder	Ålder ankomst Sverige	Ursprungsland	Deltagit i behandling/stöd för spelproblem (om uppgett)	Huvudsakligt problemspel
IP1	59	22	Irak	-	Kasino, nätkasino
IP2	20	14	Afghanistan	Ja	Nätkasino, sportspel
IP3	44	24	Turkiet	Ja	Nätkasino, sportspel
IP4	55	16	Turkiet	Ja	Nätkasino
IP5	42	9	Iran	Ja	Poker
IP6	47	4	Turkiet	Ja	Nätkasino, sportspel, trav, poker
IP7	36	5	Turkiet (Kurdistan)	Nej	Sportspel
IP8	41	25	Tunisien	Ja	Nätkasino, kasino
IP9	65	25	Iran	Ja	Nät poker, nätkasino
IP10	37	Född i Sverige	Turkiet	Nej	Sportspel, nätkasino
IP11	42	16	Iran	Ja	Nätkasino
IP12	39	6	Iran	-	Poker, kasino, nätkasino

Relation till spel

De flesta deltagarna beskriver ett problematiskt förhållande till spel:

“Jag har haft lite skilsmässa och jag har varit lite nedstämd och så. Jag har faktiskt använt det som ångestdämpande.”

IP4, 55 år och född i Turkiet.

Egna och andras spelande under uppväxten

Många har spelat under uppväxten och det beskrivs ofta som en normaliserad del av tillvaron:

”Första gången var när jag var 12 år, i Iran. Det var vadhållning som jag och kompisar höll på med, olika typer av sport. Det var som en kick för att hålla uppe idrotten, men även socialt att spela med kompisar. Det var många som spelade.”

IP11, 42 år och född i Iran.

Spel i Sverige och ursprungsland

Ofta stor skillnad i tillgänglighet på spel, främst pga lagstiftningen:

"Innan jag kom hit jag visste inte om roulette och sådana grejer. Jag lärde mig om roulette och lotto och det började och sen blev [spelandet/problemen] värre och värre."

IP1, 59 år och född i Irak.

Synen på spel/spelproblem i ursprungslandet

Genomgående upplevelse av att det är en negativ syn på spel i ursprungslandet:

“Men att vara spelare i Iran på den tiden som jag var... det värsta som kunde hända en familj om man säger så. Så det var väldigt ”hysch, hysch” runt omkring spelet, de som spelade och förlorade pengar och så, aldrig man talade öppet om det.”

IP9, 65 år och född i Iran.

Synen på spel/spelproblem i ursprungslandet, forts

Vissa beskriver även ett slags "vardagsspelande" mellan individer:

"Det är så involverat i våra länder att ska du ska göra saker och ting, så ska du slå vad. Och det är ett sorts spel, alltså spel är inte bara roulette, black jack, poker eller nätkasino."

IP5, 42 år och född i Iran.

Förslag på förklaringar

Några deltagare lyfter fram kulturella faktorer som förklaringar:

”En grej som är kulturell, över hela mellanöstern, det är att det är ett ”prestigesamhälle” där det är högt ansett att vara rik. (---) Det är därför vi köper dyra saker, bjuder på restauranger och så vidare. Det ska vara fint utåt, imagen du projiceras till vänner och samhället i övrigt är väldigt viktig i våra kulturer.”

IP12, 39 år och född i Iran.

Förslag på förklaringar, forts

Andra betonade upplevelser kopplade till migration/integration:

"Jag tror att processen att komma in i Sverige [är en förklaring]. Man har inga sociala nätverk och spelet blir ett fritidsintresse. Något socialt. Även den ekonomiska delen: det är väldigt kärvt ekonomiskt i början och många har ett ansvar att försörja flera i hemlandet."

IP11, 42 år och född i Iran.

Hjälpsökande

De flesta uppgav att de hade sökt hjälp för sina spelproblem:

"Jag tyckte att det [behandling vid beroendemottagning] var bra. Det hjälper. Jag har gått behandling nu. Jag har inte spelat på 2 månader. Jag har accepterat mina skulder. Jag har slutat drömma om den stora vinsten. Och jag har lärt mig att hantera sug."

IP8, 41 år och född i Tunisien.

Hjälpsökande, forts

Samtidigt uttrycker flera deltagare att det är en högre tröskel för personer med utländsk bakgrund att söka hjälp:

”Det är som tabu om man säger så, de skäms, de vill inte att nära och kära skulle veta. I bästa fall kanske deras fruar och i bästa fall kanske deras barn. Men det är många som inte har berättat för sina barn heller, bara sagt till sina fruar och så, men inte till resten av familjen. Och där märker man skillnaden i jämförelse med svenskfödda.”

IP9, 65 år och född i Iran.

Hjälpsökande, forts

Många uttrycker också att det är underförstått att familj och släkt ska hjälpa till om det behövs:

”Jag har en kusin, mosters son, för fyra, fem år sen, då hade idioten gått och pantat sin frus guld. (---) Han hade gått och pantat allt guld och tagit lån och så hade han gått och spelat bort det. Och de skulle precis köpa ett nytt hus, hans föräldrar. Och då blev det värsta grejen. Så alla kusiner och sånt som kunde hjälpte. Och jag skickade 20 000 – 30 000, och min mamma och dom skickade också typ 20-30. Och sen alla kusiner i Europa som kunde hjälpa att få dem på benen igen.”

IP7, 36 år och född i Turkiet.

Diskussion

Flera deltagare vittnar om att stigmat kring spelproblem kan påverka benägenheten att söka hjälp. Kan det även påverka risken att utveckla spelproblem?

Bilden av spelande i ursprungslandet är kluven: å ena sidan hårt reglerat eller förbjuden, å andra sidan utbrett vardagligt småspelande.

- Relationen till pengar tycks ha betydelse:
- Vikten att leva ett liv i välstånd och lyx
  - Förväntan att försörja familj/släkt
  - Pressad ekonomisk situation
  - Kraftigt förbättrat välstånd

Diskussion

De flesta lyfter fram orsaker till sina spelproblem som inte har med migration eller bakgrund att göra, som spelens utformning, tidiga spelvinster.

Många män med utländsk bakgrund kommer till Sverige utan familj, medan kvinnor tenderar att i högre grad invandra som anhöriga.

Markant skillnad i synen på familjens roll, enligt flera deltagare.

Tack för uppmärksamheten!

Anders Nilsson, leg. Psykolog, med dr
Anders.nilsson.2@ki.se
www.spelforskning.se

Centrum för psykiatrforskning

Karolinska
Institutet

